

Magyarország Alaptörvénye hatodik módosítása

1. cikk

Az Alaptörvény a következő alcímmel és a következő 51/A. cikkel egészül ki:

„Terrorveszély-helyzet

51/A. cikk

- (1) A Kormány rendeletben jelentős terrorfenyegetettség vagy terrortámadás esetén terrorveszély-helyzetet hirdet ki, és sarkalatos törvényben meghatározott rendkívüli intézkedéseket vezethet be.
- (2) A Kormány a terrorveszély-helyzetben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.
- (3) A Kormány (1) és (2) bekezdés szerinti rendelete hatvan napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány – az Országgyűlés felhatalmazása alapján – a rendelet hatályát meghosszabbítja.
- (4) Az Országgyűlés (3) bekezdés szerinti döntéséhez a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.
- (5) A Kormány a terrorveszély-helyzet során megtett intézkedéseiről a köztársasági elnököt és az Országgyűlés tárgykör szerint feladat- és hatáskörrel rendelkező állandó bizottságait folyamatosan tájékoztatja.
- (6) A Magyar Honvédséget terrorveszély-helyzet idején akkor lehet felhasználni, ha a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok alkalmazása nem elegendő.
- (7) A Kormány rendelete a terrorveszély-helyzet megszűnésével hatályát veszti.”

2. cikk

- (1) Az Alaptörvény e módosítása a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.
- (2) Az Alaptörvény e módosítását az Országgyűlés az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés a) pontja és S) cikk (2) bekezdése alapján fogadja el.
- (3) Az Alaptörvény egységes szerkezetű szövegét az Alaptörvény e módosításának hatálybalépését követően haladéktalanul közzé kell tenni a hivatalos lapban.

Általános indokolás

Az Alaptörvény megalkotását követően a transzatlanti térség, Európa és benne Magyarország biztonsági környezete gyökeresen megváltozott. A világban olyan új típusú biztonsági kihívások jelentek meg, amelyek a korábbi klasszikus államközi fenyegetésekre adott különleges jogrendi válaszokkal hatékonyan és a szükségesség-arányosság követelményeit betartva megfelelően nem kezelhetők. Az Alaptörvény különleges jogrendi szabályai ugyanis a klasszikus kihívásokra nézve határoznak meg logikailag zárt rendszert, amelyben a rendkívüli állapot a klasszikus külső háborús fenyegetés, a szükségállapot az állam, illetve a társadalom rendjét alapjaiban fenyegető belső fenyegetések, a megelőző védelmi helyzet a háborús felkészülés, a váratlan támadás pedig az országon kívülről érkező, váratlan fegyveres becsapások kezelésére hivatott. Ez a rendszer egyfajta súlyosság szerinti, és ezzel arányosan a jogkörök tekintetében is a fokozatos bővüléssel járó megoldást jelent, amibe azonban az új típusú biztonsági kihívások teljességgel nem illeszthetők be.

A kialakult biztonsági környezetre figyelemmel a módosítás az Alaptörvény különleges jogrendi szabályainak kiegészítését szolgálja a terrorizmus új típusú biztonsági kihívásainak megelőzése és kezelése érdekében, tekintettel arra, hogy az elmúlt időszakban az ilyen típusú – fegyveres és nem fegyveres – fenyegetések fokozódtak Európában.

Részletes indokolás

Az 1. cikkhez

A módosítás célja, hogy jelentős terrorfenyegetettség – ideértve a fegyveres vagy kibertérből érkező fenyegetéseket is – esetére is biztosítson a Kormánynak azonnali intézkedési jogkört az Országgyűlés utólagos megerősítése mellett. Ezzel az új típusú biztonsági kihívások megelőzése vagy felszámolása nem teszi szükségessé a háborús veszélyhelyzetre kialakított megelőző védelmi helyzet, illetve a kiterjedt belbiztonsági válság kezelésére megalkotott szükségállapot bevezetését. Ez utóbbi két különleges jogrend rendeltetésénél fogva akár a teljes közigazgatás és az állampolgárok mindennapi életének szisztematikus átalakítását is magában hordozza, ami a szükségállapot esetében továbbá a közjogi berendezkedés alapvető átrendeződésével is együtt jár.

A szükségállapot bevezetését a terrorfenyegetés, illetve egyes eseti támadások még nem indokolják, mivel ezek azonnali kezelését még a Kormány jogkörében, egyes rendkívüli intézkedések bevezetésének lehetősége mellett kell biztosítani. Ezzel szemben a szükségállapot bevezetése akkor válik indokolttá, ha több olyan súlyos támadás valósul meg, amelyek tömegesen veszélyeztetik az élet- és vagyonbiztonságot, vagy az állam alkotmányos rendjét alapjaiban veszélyeztetik. Az ilyen kiterjedt fenyegetések esetén a szükségállapot bevezetése mutatkozik indokoltnak, ahol a döntési jogkörök a köztársasági elnökhöz kerülnek és az állam működése rendszerszinten megváltozik, egy sokkal szélesebb rendkívüli intézkedési jogkört megnyitva a fenyegetés elhárítása érdekében.

A terror-veszélyhelyzet szabályozása technikailag a veszélyhelyzet szabályozását követi, azzal a garanciális többlettartalommal, hogy a Kormány rendeleteinek meghosszabbításához minősített többséget követel meg az Alaptörvény, illetve a helyzet jellegére tekintettel a Kormánynak permanens tájékoztatási kötelezettsége következik a köztársasági elnök és az Országgyűlés felé.

A terrorveszély-helyzet kihirdetése a Kormány számára biztosít gyors beavatkozási lehetőséget a közigazgatás, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek és a nemzetbiztonsági szolgálatok szervezetét, működését és tevékenysége ellátását érintő törvényektől való eltérésre, valamint a fenyegetések jellegéhez igazodó – az állampolgárok mindennapi életét csak a közvetlen fenyegetések tekintetében érintő – intézkedések bevezetésére, a köztársasági elnök és az Országgyűlés folyamatos tájékoztatása mellett. A terrorveszély-helyzet nem jár együtt szükségképpen a Magyar Honvédség felhasználásával, de lehetőséget teremt annak megnyitására. A Magyar Honvédség felhasználásról a terrorveszély-helyzet kihirdetésével együtt a Kormány dönthet. További garanciális feltétel, hogy a felhasználás csak akkor nyílik meg, ha a Kormány értékelése szerint a rendőrség és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok alkalmazása adott helyzet kezeléséhez nem elégséges.

A 2. cikkhez

Hatálybaléptető rendelkezést tartalmaz.

TERVEZET!

2015. évi ... törvény
egyes törvényeknek a terrorveszély-helyzettel kapcsolatos módosításáról

1. §

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdés 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében]

„9. ellátja a rendkívüli állapot, a szükségállapot, a megelőző védelmi helyzet, a terrorveszély-helyzet, a váratlan támadás és a veszélyhelyzet esetén a hatáskörébe utalt rendvédelmi feladatokat, továbbá rendkívüli állapot idején és váratlan támadás esetén közreműködik az államhatárt fegyveresen vagy felfegyverkezve átlépő személyek kizorításában, valamint elfogásában és lefegyverzésében,”

2. §

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 9. § b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nemzetbiztonsági szolgálatok]

„b) ellátják a rendkívüli állapottal, a szükségállapottal, a megelőző védelmi helyzettel, a terrorveszély-helyzettel, a váratlan támadással és a veszélyhelyzettel összefüggő, törvényben meghatározott feladatokat;”

3. §

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 36. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Honvédség fegyverhasználati joggal látja el a következő feladatokat)

„f) felhasználás,”

4. §

(1) A Hvt. 64. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A rendkívüli állapot, a szükségállapot, a megelőző védelmi helyzet, a terrorveszély-helyzet és a váratlan támadás idején alkalmazható szabályokat, a bevezethető rendkívüli intézkedéseket ez a fejezet állapítja meg. A NATO Válságreakálási Rendszerrel összhangban álló nemzeti intézkedések önállóan, illetve a bevezetett rendkívüli intézkedésekkel összhangban alkalmazhatók.”

(2) A Hvt. 64. § (4) bekezdése a következő *c*) ponttal egészül ki:

(A Kormány)

„c) a terrorveszély-helyzetben a 78/A. § szerinti intézkedéseket”

(vezetheti be.)

(3) A Hvt. 64. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ahol ez a rész rendeletet említ, azon rendkívüli állapot idején a Honvédelmi Tanács rendeletét, szükségállapot idején a köztársasági elnök rendeleti úton bevezetett rendkívüli intézkedését, megelőző védelmi helyzetben, terrorveszély-helyzetben és váratlan támadás esetén a Kormány rendeletét kell érteni. Az ezekkel ellentétes jogszabály nem alkalmazható.”

5. §

A Hvt. a következő 46/A. alcímmel egészül ki:

„46/A. A terrorveszély-helyzetben bevezethető rendkívüli intézkedések.

78/A. § A Kormány az Alaptörvény 51/A. cikk (2) bekezdésének alkalmazása körében elrendelheti

1. más államokkal egyeztetett és összehangolt információk, hivatalos állásfoglalások kötelező kiadását a közszolgálati műsorszórók részére,
2. az ország védelme szempontjából fontos termékek, energiahordozók, fogyasztási cikkek készletezését, forgalmuk szabályozását, illetve korlátozását,
3. a közigazgatás, a védelmi igazgatás, a Honvédség, a rendvédelmi szervek működése szempontjából fontos beosztások, munkakörök – egyszerűsített eljárásban történő – feltöltését, túlmunka, túlszolgálat végzését,
4. a közigazgatás, azon belül az államigazgatás egyes ágazati irányítási, vezetési rendszerének egyszerűsítését, a közigazgatási szervek munkarendjének, a hatósági eljárás – az ügyintézési határidők, hatáskör, illetékesség megváltoztatását, szakhatóságok közreműködési – szabályainak módosítását,
5. a frekvenciagazdálkodás és a műsorszórás terén korlátozó rendszabályok bevezetését, speciális üzemmódok előkészítését,
6. a magyar légtérben és a repülőtereken a légiforgalom szükséges mértékű korlátozását,
7. az ország védelmét, a közszolgáltatások biztosítását szolgáló kritikus infrastruktúra védelmére a Honvédség, a rendvédelmi szervek erői és eszközei kirendelését,
8. az ország biztonságát veszélyeztető államok, természetes személyek, jogi személyek, jogi személyiség nélküli szervezetek érdekeltségeinek zárolását, tulajdonjoguk korlátozását,
9. speciális tartalékok képzését, az importból történő beszerzések felgyorsítását, exportkorlátozást, kereskedelmi kvóták bevezetését, a közbeszerzési eljárás felfüggesztését,
10. speciális terrorelhárító intézkedések bevezetését,
11. az államhatár forgalma ellenőrzésének nemzetközi előírásoktól és egyezményektől eltérő szigorítását,
12. az állampolgárokat is érintő riasztási fokozatok alkalmazását,

13. a közintézményekbe és a közforgalmú helyekre különleges beléptető eljárások és technikai ellenőrzések alkalmazását,
14. a közigazgatás, a Honvédség, a rendvédelmi szervek és a védelemben közreműködő szervek telephelyeire, épületeibe, létesítményeibe a személyek vagy a gépjárművek beléptetési szabályainak szigorítását, feltételhez kötését vagy megtiltását, a megközelítési útvonalaik kiürítését, a közforgalmuk korlátozását vagy elterelését,
15. a fenti objektumokban, illetve megközelítési útvonalukon közlekedők ruházata, gépjárművei átkutatását, ismeretlen eredetű, őrizetlenül hagyott dolgok felkutatását, megsemmisítését,
16. a Honvédség tényleges katonai és a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyára vonatkozó szabályok rendeletben – a békeidőszakban irányadó szabályoktól eltérően – történő megállapíthatását,
17. az internet-, levél-, csomag- és postaforgalom fokozott ellenőrzését,
18. az ország meghatározott területén való tartózkodás korlátozását, illetve engedélyhez kötését,
19. az érintett település és pontos időtartam meghatározásával kijárási tilalmat,
20. közterületen tartandó rendezvény, nyilvános gyűlés tilalmát,
21. a rádió, televízió és egyéb tömegkommunikációs intézmény helyiségeinek, stúdióinak, műsorszóró adóinak, berendezéseinek és létesítményeinek igénybevételét, használatra való átengedését vagy ezek használatának mellőzését,
22. a postai, az elektronikus hírközlési szolgáltatások szüneteltetését, korlátozását és ellenőrzését, továbbá a távközlési és informatikai hálózatok és berendezések igénybevételét, az elektronikus hírközlő berendezés használatra való átengedését, illetve használatának mellőzését,
23. a közúti, vasúti, vízi és légi járművek forgalmának a nap meghatározott időszakára, meghatározott területre (útvonalra) korlátozását, illetve az ország egész területén vagy meghatározott részén ideiglenesen megtiltását,
24. a vasúti, közúti, vízi, légi szállítások biztosítása érdekében a javítókapacitások, valamint az állomások, kikötők, repülőterek, raktárak igénybevételét vagy használatának korlátozását, a közlekedési eszköz birtokosát terhelően közlekedési szolgáltatás teljesítését,
25. a külföldiek beutazásának korlátozását vagy tilalmát,
26. a külföldi személyekkel és szervezetekkel vagy intézményekkel való érintkezés és kapcsolattartás korlátozását, vagy tilalmát,
27. az ország területén élő nem magyar állampolgárok jelentkezési kötelezettségét és a tartózkodásukra vonatkozó korlátozásokat,
28. hogy az ország meghatározott területére utazni, azon átutazni vagy onnan kiutazni csak engedéllyel szabad,
29. hogy az ország meghatározott területét a lakosságnak a szükséges időtartamra el kell hagynia, egyben kijelölhető a kitelepített lakosság új tartózkodási helye,
30. az államháztartásra vonatkozó szabályoktól eltérő rendelkezések alkalmazását, a költségvetési fejezetek között előirányzat-átcsoportosítások végrehajtását, egyes kiadási előirányzatok teljesítésének felfüggesztését felfüggeszthető, a központi költségvetésről szóló törvényben nem szereplő kiadások teljesítését, rendkívüli fizetési kötelezettség előírását, új bírságnem megállapítását, valamint a fizetési kötelezettségek és a bírságok mértékének módosítását, valamint a mentességek, kedvezményezettek körének megszüntetését.”

A 2011. évi CXIII. törvény 38. § (7) bekezdése alapján 2016.01.12-től 30 évig „NEM NYILVÁNOS!”

A Hvt. 80. § a következő w) ponttal egészül ki:

(E törvény és a honvédelmet érintő jogszabályok alkalmazásában)

„w) *felhasználás*: részvétel a szükségállapot és a terrorveszély-helyzet idején az erőszakos cselekmények elhárításában.”

7. §

Ez a törvény a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

8. §

E törvény az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése, 45. cikk (5) bekezdése, 46. cikk (6) bekezdése, valamint 54. cikk (4) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

TERVEZET!

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvény az Alaptörvény hatodik módosításával összefüggő módosítások átvezetésére irányul a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Hvt.) módosításával. A szabályozás továbbá kiterjed a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.), valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) kiegészítésére.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A terrorveszély-helyzet alaptörvényi megjelenésével az Rtv. különleges jogrendi időszakokra vonatkozó szövegének kiegészítése is szükségessé vált. A módosítás ezt a célt szolgálja.

A 2. §-hoz

A terror veszélyhelyzet alaptörvényi megjelenésével az Nbtv. különleges jogrendi időszakokra vonatkozó szövegének kiegészítése is szükségessé vált. A módosítás ezt a célt szolgálja.

A 3-6. §-hoz

Annak érdekében, hogy az Alaptörvény hatodik módosításával beiktatott különleges jogrenddel, a terrorveszély-helyzettel kapcsolatos feladatokban a Magyar Honvédség érdemben közreműködhessen, szükséges a Honvédség felhasználásának kiterjesztése a szükségállapot mellett erre a különleges jogrendi esetre is, illetve a felhasználás fogalmának értelmező rendelkezésben való elhelyezése annak érdekében, hogy az a honvédelmet érintő minden más jogszabály alkalmazásában is értelmezhető legyen.

A Javaslat a Hvt. 46/A. alcímének a terrorveszély-helyzettel történő kiegészítését tartalmazza. A Hvt. új 78/A. §-a tartalmazza részletesen azt, hogy – az Alaptörvényben található sarkalatos törvényi szabályozás keretében – milyen intézkedésekre van felhatalmazása a Kormánynak.

A 7. §-hoz

A szakasz hatálybaléptető rendelkezést tartalmaz.

A 8. §-hoz

A szakasz sarkalatoszági záradékot tartalmaz.